

Asia C-505/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

3.7.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Wiesbadenin hallintotuomioistuin,
Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

27.6.2019

Kantaja:

WS

Vastaaja:

Saksan liittotasavalta

VERWALTUNGSGERICHT WIESBADEN

PÄÄTÖS

Hallintolainkäyttöasiassa

WS

kantajana,

[—]

vastaa

Saksan liittotasavalta,

[—]

vastaajana

joka koskee

tietosuojaa, [alkup. s. 2]

on Verwaltungsgericht Wiesbaden [– –]

27.6.2019 päättänyt seuraavaa:

1. Asian käsittelyä lykätään.
2. Unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
 - a) Onko tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (Schengenin säännöstö sellaisena kuin siitä säädetään 20.5.1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/435/EY 1 artiklan 2 kohdassa, EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19, jäljempänä yleissopimus) 54 artiklaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan kanssa, tulkittava siten, että jo rikosoikeudellisen menettelyn aloittaminen saman teon perusteella on kielletty kaikissa tämän yleissopimuksen sopimusvaltioissa, kun Saksan syyttäjäviranomainen on päättänyt aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn sen jälkeen kun syytetty on täyttänyt tietyt ehdot ja erityisesti suorittanut määrätyn, syyttäjäviranomaisen vahvistaman rahasumman?
 - b) Kielletäänkö Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (sellaisena kuin se on muutettuna 7.6.2016, EUVL C 202 s. 1, 47, jäljempänä SEUT) 21 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltioita panemasta täytäntöön kolmansien valtioiden väliaikaista säilöönottamista koskevia pyyntöjä, jotka esitetään kansainvälisen järjestön – kuten kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) – kautta, kun väliaikaista säilöönottamista koskevan pyynnön kohteena on unionin kansalainen ja jäsenvaltio, jonka kansalainen hän on, on esittänyt epäilyjä sanotun pyynnön yhdenmukaisuudesta ne bis in idem -periaatteen kanssa kansainväliselle [alkup. s. 3] järjestölle ja näin ollen myös muille jäsenvaltioille?
 - c) Onko SEUT 21 artiklan 1 kohdan määräys esteenä jo rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiselle ja väliaikaiselle säilöönottamiselle jäsenvaltioissa, joiden kansalainen asianomainen henkilö on, mikäli se on ristiriidassa ne bis in idem -periaatteen kanssa?
 - d) Onko direktiivin (EU) 2016/680 4 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja 8 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan kanssa, tulkittava siten, että jäsenvaltiot ovat velvollisia antamaan lainsäädäntöä sen varmistamiseksi, että silloin, kun menettely johtaa syyteoikeuden raukeamiseen, kaikissa valtioissa, jotka ovat tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn

- yleissopimuksen (EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19) sopimusvaltioita, kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) julkaisemien punaisten ilmoitusten ("Red Notice"), joiden pitäisi johtaa uuteen rikosoikeudelliseen menettelyyn, jatkokäsittely on kielletty?
- e) Onko kansainvälisellä järjestöllä, kuten kansainvälisellä rikospoliisijärjestöllä (Interpol), riittävä tietosuojan taso silloin, kun direktiivin (EU) 2016/680 36 artiklassa tarkoitettua tietosuojan riittävyttä koskevaa päätöstä ei ole tehty ja/tai 37 artiklassa tarkoitettuja asianmukaisia suojatoimia ei ole vahvistettu?
- f) Saavatko jäsenvaltiot jatkaa sellaisten tietojen käsittelyä, jotka kolmannet valtiot ovat ilmoittaneet kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) julkaisemaa etsintäkuulutusta (punaista ilmoitusta) varten, vain silloin, kun kolmas valtio pyytää tämän etsintäkuulutuksen välityksellä kiinniottamista ja luovuttamista ja on esittänyt väliaikaista säilöönottamista koskevan pyynnön, joka ei ole ristiriidassa unionin oikeuden ja erityisesti ne bis in idem -periaatteen kanssa?
3. Pyydetään, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa määrättyssä kiireellisessä menettelyssä. [alkup. s. 4]

Perusteet

I

1. Euroopan unionin **perusoikeuskirjan** (EUVL 2016, C 202, 7.6.2016, s. 389) **50 artikla** kuuluu seuraavasti:
- "Ketään ei saa panna syytteeseen tai rangaista rikoksesta, josta hänet on jo unionissa lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti."*
2. **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT)** (sellaisena kuin se on muutettuna 7.6.2016, EUVL C 202, s. 1, 47) **21 artiklan 1 kohta** kuuluu seuraavasti:
- "Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrättyistä tai niiden soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu."*
3. Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-taloustalouden valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn **Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19.6.1990 tehdyn yleissopimuksen** (EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19) **54 artikla** kuuluu seuraavasti:

”Henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimuspuoli on antanut lainvoimaisen tuomion, ei voida syyttää samasta teosta toisen sopimuspuolen toimesta edellyttäen, että tämä henkilö on tuomion saatuaan suorittanut rangaistuksensa tai parhaillaan suorittaa sitä taikka että sitä ei voida tuomion antaneen sopimuspuolen lain mukaan enää suorittaa.”

4. Luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen [alkup. s. 5] 2008/977/YOS kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston **direktiivin (EU) 2016/680** (EUVL L 119, s. 89) **4 artiklassa** säädetään seuraavaa:

Henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että

- a) henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti ja asianmukaisesti;
- b) henkilötiedot kerätään tiettyjä nimenomaisia ja laillisia tarkoituksia varten, eikä niitä käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla;
- c) henkilötiedot ovat asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne ole liian laajoja niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään;
- d) henkilötiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden virheelliset tiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä;
- e) henkilötiedot säilytetään muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen henkilötietojen käsittelytarkoitusten toteuttamista varten;
- f) henkilötietoja käsitellään tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen tietoturva muun muassa suojaamalla niitä luvattomalta ja laittomalta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta tai vahingoittumiselta asianmukaisia teknisiä tai organisatorisia toimenpiteitä hyödyntäen.

5. **Direktiivin (EU) 2016/680 8 artiklassa** säädetään seuraavaa:

Käsittelyn lainmukaisuus

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin se on tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi 1 artiklan 1 kohdan tarkoitusta varten ja se perustuu unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön.

2. *Jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säännellään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa käsittelyä, on täsmennettävä ainakin käsittelyn tavoitteet, käsiteltävät henkilötiedot ja käsittelyn tarkoitukset. [alkup. s. 6]*

II

6. Kantaja vastustaa kansainväliseen rikospoliisijärjestöön (Interpol) kirjattua etsintäkuulutusta (punainen ilmoitus), jonka on antanut Euroopan unionin ulkopuolinen valtio. Interpolin tietojen käsittelyä koskevien sääntöjen 82 artiklan mukaan punaisen ilmoituksen tavoitteena on henkilön olinpaikan selvittäminen ja väliaikainen säilöön ottaminen luovuttamista varten. Väliaikaista säilöönottamista koskeva pyyntö perustuu kantajaa vastaan esitettyihin korruptiosyytteisiin. Nimenomaan näiden korruptiosyytteiden vuoksi syyttäjäviranomainen ”München I” aloitti esitutkintamenettelyn, joka lopulta jätettiin rikosprosessilain (Strafprozeßordnung) 153a §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla sillensä hyvitysmaksun suorittamisen jälkeen (ks. syyttäjäviranomaisen riippumattomasta asemasta unionin tuomioistuimen tuomio 27.5.2019, C-509/18, ECLI:EUC:2019:457; ks. tuomioistuimen riippumattomuudesta asia C-272/19). Tämä johtaisi *ne bis in idem* -periaatteen soveltamiseen ja syyteoikeuden raukeamiseen, koska jäsenvaltion syyttäjäviranomainen on ilman tuomioistuimen myötävaikutusta päättänyt tässä jäsenvaltiossa aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn sen perusteella, että syytetty on täyttänyt tietyt ehdot ja erityisesti suorittanut määrätyn, syyttäjäviranomaisen vahvistaman rahasumman (unionin tuomioistuimen tuomio 11.2.2003 yhdistetyissä asioissa C-187/01 ja C-385/01, Hüseyin Gözütok [C-187/01] ja Klaus Brügge [C-385/01]; ks. myös tuomio 29.6.2016, C-486/14).
7. Euroopan unionin ulkopuolisen valtion antaman etsintäkuulutuksen (punaisen ilmoituksen) tavoitteena on ottaa kiinni kantaja, josta on annettu pidätysmääräys, Interpolin välityksellä kaikissa sen nykyisissä 190 jäsenvaltiossa ja siten myös kaikissa EU:n jäsenvaltiossa ja Schengen-sopimusvaltioissa. Saksan liittotasavalta otti vuonna 2013 käyttöön Interpolin lisäyksen, jonka mukaan kansallinen keskusvirasto – liittovaltion rikospoliisi – lähtee siitä, että *ne bis in idem* -periaatetta sovelletaan tällaisen ilmoituksen perusteena oleviin tosiseikkoihin. Edelleen voimassa oleva punainen ilmoitus tarkoittaa, että kantaja ei voi oleskella missään Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja Schengen-alueella ilman aiheettoman pidättämisen riskiä, koska ilmeisesti kaikki valtiot ovat punaisen ilmoituksen vuoksi – *ne bis in idem* -periaatetta koskevasta viittauksesta huolimatta – asettaneet hänet etsittyjen listoille. [alkup. s. 7]
8. Vastaja on tosin ilmoittanut, että kantajan tietoja ei pitäisi olla tallennettuina Schengenin tietojärjestelmään (Schengen Information System, SIS-järjestelmä). Kantajan omien selvitysten perusteella hänet on kuitenkin tallennettu Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Schengen-valtioiden tietokantoihin.
9. Direktiivin (EU) 2016/680 8 artiklan 1 kohdan mukaan henkilötietojen – tässä tapauksessa punaisen ilmoituksen – käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja

vain siltä osin kuin se on tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdan tarkoitusta varten ja se perustuu unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön.

10. Yleissopimuksen 54 artiklaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan kanssa, on näin ollen sovellettava, vaikka tietoja ei olisi SIS-järjestelmässä. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yleissopimuksen 54 artiklassa vahvistetun

11. ”– – *ne bis in idem* -periaatteen tarkoituksena on yhtäältä estää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella se, että henkilöä, jota koskevassa asiassa on annettu lainvoimainen tuomio, voitaisiin syyttää samoista teoista useiden sopimusvaltioiden alueella, koska hän käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, jolloin taataan oikeusvarmuus noudattamalla lainvoimaisiksi tulleita julkisten elinten ratkaisuja, kun jäsenvaltioiden rikoslainsäädäntöjä ei ole yhdenmukaistettu tai lähennetty”

(unionin tuomioistuimen tuomio 28.9.2006, C-150/05, Van Straaten, 44 kohta; ks. myös tuomio 27.5.2014, C-129/14 PPU, Spasic, 63 kohta; tuomio 28.9.2006, C-150/05, Van Straaten, 45 kohta ja seuraava kohta; tuomio 9.3.2006, C-436/04, Van Esbroeck, 33 kohta ja tuomio 10.3.2005, C-469/03, Miraglia, 32 kohta).

12. Yleissopimuksen 54 artiklassa vahvistetaan oikeusvaikutus sille periaatteelle, että sopimusvaltioiden välillä vallitsee vastavuoroinen luottamus toistensa rikosoikeudelliseen järjestelmään. Tämä koskee myös ja erityisesti sitä tilannetta, että sopimusvaltioiden erilaisissa rikoslaeissa säädetään erilaisista seuraamuksista teolle (unionin tuomioistuimen tuomio 28.9.2006, C-150/05, Van Straaten, 44 kohta; tuomio 28.9.2016, C-467/04, Gasparini, 30 kohta ja tuomio 9.3.2006, C-436/04, Van Esbroeck, 31 kohta).

13. Nämä tavoitteet huomioiden yleissopimuksen 54 artiklan soveltamista ei olisi mahdollista rajoittaa koskemaan vain SIS-järjestelmään tallennettuja tietoja. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, asianomaisen henkilön suojelu sekä [alkup. 8] periaate, jonka mukaan sopimusvaltioiden välillä vallitsee vastavuoroinen luottamus toistensa rikosoikeudelliseen järjestelmään, on varmistettava myös niiden rikosten osalta, joita ei ole tallennettu SIS-järjestelmään.

14. Unionin tuomioistuin on asiassa C-182/15 (Aleksi Petruhhin v. Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra, ECLI:EU:C:2016:630) 6.9.2016 antamassaan ratkaisussa todennut, että unionin lainsäädäntöä ja erityisesti SEUT 21 artiklaa on sovellettava myös jäsenvaltion suhteessa kolmanteen valtioon silloin, kun on kyse luovuttamisesta (30 kohta). Saman pitää koskea jäsenvaltion ja kolmannen valtion välistä suhdetta silloin, kun kansainvälinen järjestö (kuten Interpol) välittää väliaikaista säilöönottamista koskevia pyyntöjä ja muita rikostutkintaan liittyviä tiedusteluita. Unionin kansalaisen vapaan liikkuvuuden vaarantuminen, joka johtuu siitä, että oleskelusta muussa kuin kotijäsenvaltiossa tulee mahdotonta sen

vuoksi, että vaarana on laitton luovuttaminen, joka perustuu ne bis in idem -periaatetta loukkaavaan ja näin ollen unionin oikeuden vastaiseen syytteeeseen kolmannessa valtiossa, voidaan estää ainoastaan SEUT 21 artiklan 1 kohdan laajalla tulkinnalla. Lisäksi on huomattava, että vaikka lainvastaiselta luovuttamiselta suojaa se, että jäsenvaltio, jonka kansalainen punaisen ilmoituksen kohteena oleva henkilö on, voi hakea eurooppalaista pidätysmääräystä (vastaavasti tuomiossa 6.9.2016, C-182/15, Aleksei Petruhhin v. Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra, ECLI:EU:C:2016:630, 48 kohta), sillä ei ole tässä asiassa merkitystä, koska ne bis in idem -periaatteen soveltaminen on suoraan esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle.

15. Koska jäsenvaltioiden on väliaikaista säilöönottamista koskevia pyyntöjä tutkiessaan sovellettava, kuten edellä on esitetty, SEUT 21 artiklan 1 kohtaa ja näin ollen unionin oikeutta, perusoikeuskirjan (tässä tapauksessa 50 artiklan) mukaiset oikeudet on varmistettava (ks. tuomio 6.9.2016, C-182/15, Aleksei Petruhhin v. Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra, ECLI:EU:C:2016:630, 52 kohta).
16. Yleissopimuksen 54 artiklassa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 50 artiklan kanssa, kielletään nimenomaisesti paitsi uusi rangaistus, myös uudet syytetoimet **[alkup. s. 9]** kaikissa Schengen-sopimusvaltioissa. Näissä määräyksissä tarkoitetusta lainvoimaisesta tuomiosta on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kyse myös silloin, kun menettely jätetään Strafprozeßordnungin 153a §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla sillensä sen jälkeen kun asetetut ehdot on täytetty (tuomio 11.2.2003 yhdistetyissä asioissa C-187/01 ja C-385/01, Hüseyin Gözütok [C-187/01] ja Klaus Brügge [C-385/01], 27 kohta ja sitä seuraavat kohdat).
17. Direktiivin (EU) 2016/680 8 artiklan 1 kohdan mukaan käsittely on lainmukaista ainoastaan silloin, kun se perustuu unionin oikeuteen. Lisäksi direktiivillä (EU) 2016/680 pyritään sen 2 ja 93 perustelukappaleen mukaan suojelemaan luonnollisten henkilöiden ”perusoikeuksia ja -vapauksia”. Direktiivin (EU) 2016/680 25 perustelukappaleen mukaan perusoikeudet ja -vapaudet on nimenomaisesti huomioitava myös Interpolin kanssa käytävässä tietojenvaihdossa. Yleissopimuksen 54 artiklassa ja perusoikeuskirjan 50 artiklassa on kyse unionin lainsäädännöstä ja perusoikeuskirjan 50 artikla sisältää unionin oikeudessa vahvistetun perusoikeuden. On totta, että perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan perusoikeuskirjan määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta. Jäsenvaltiot kuitenkin soveltavat unionin oikeutta tässä tarkoituksessa myös direktiivejä soveltaessaan (unionin tuomioistuimen tuomio 5.4.2017, C-217/15 ja C-350/15, Baldetti, 16 kohta ja suuren jaoston tuomio 26.2.2013, C-617/10, Akerberg Fransson, 25 kohta).
18. Näin ollen direktiivin (EU) 2016/680 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu käsittely on lainmukaista vain silloin, kun sitä voidaan pitää yhteensopivana yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan sekä SEUT 21 artiklan kanssa.

19. Kun kiinniottamis- ja luovuttamispyyntö siirretään punaisen ilmoituksen muodossa, kyseessä on direktiivissä (EU) 2016/680 tarkoitettu henkilötietojen käsittely.
20. Direktiivin (EU) 2016/680 2 artiklan 1 kohdan mukaan, luettuna yhdessä 1 artiklan 1 kohdan kanssa, direktiiviä sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn ”rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten.” **[alkup. s. 10]**
21. Direktiivin (EU) 2016/680 mukaan henkilötiedoilla tarkoitetaan kaikkia tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Käsittelyllä tarkoitetaan direktiivin (EU) 2016/680 3 artiklan 2 kohdan mukaan toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai muutoin, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista.
22. Nämä edellytykset täyttyvät tässä tapauksessa. Punaisen ilmoituksen sisältämien tietojen siirtämistä kansallisiin tiedustelujärjestelmiin käytetään rikoksesta syyttämiseksi tai rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi, tosin kolmatta valtiota varten. Kyse on tiedoista, jotka liittyvät tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön. Siirtämiseen sisältyy tallentaminen. Lisäksi siihen kuuluu henkilötietojen käyttö, koska kansallisessa tiedustelujärjestelmässä olevat tiedot ovat peruste tutkinnalle, jonka tavoitteena on väliaikainen säilöönnotto ja mahdollisesti luovuttaminen kolmanteen valtioon.
23. Mikäli käsittely kuitenkin olisi lainmukaista vain silloin, kun sitä voidaan pitää yhteensopivana yleissopimuksen 54 artiklan ja perusoikeuskirjan 50 artiklan sekä SEUT 21 artiklan 1 kohdan kanssa, etsintäkuulutukset pitäisi poistaa jäsenvaltioissa. Direktiivin (EU) 2016/680 7 artiklan 3 kohdassa säädetään tältä osin niin, että jos ilmenee, että on siirretty virheellisiä henkilötietoja tai että henkilötietoja on siirretty lainvastaisesti, on asiasta ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle. Tässä tapauksessa henkilötiedot on direktiivin (EU) 2016/680 16 artiklan mukaan oikaistava tai poistettava tai niiden käsittelyä on rajoitettava. Näin ei kuitenkaan tapahdu.
24. Interpol ei poista tietoja. Kaikki jäsenvaltiot ovat kuitenkin kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) jäseniä. Toimeksiantonsa mukaisesti Interpol vastaanottaa, säilyttää ja jakaa henkilötietoja auttaakseen toimivaltaisia viranomaisia kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa. ”Sen vuoksi unionin ja Interpolin yhteistyötä on aiheellista tiivistää **[alkup. s. 11]** edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa ja turvaamalla samalla perusoikeuksien ja -vapauksien noudattaminen henkilötietojen automaattisessa

käsittelyssä. Kun henkilötietoja siirretään unionista Interpolille ja siihen jäseniä lähettäviin maihin, olisi sovellettava tätä direktiiviä ja erityisesti sen kansainvälisiä siirtoja koskevia säännöksiä. Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa neuvoston yhteisessä kannassa 2005/69/YOS (8) ja neuvoston päätöksessä 2007/533/YOS (9) vahvistettuihin erityisiin sääntöihin” (direktiivin [EU] 2016/680 25 perustelukappale).

25. Ei ole ilmeistä, että direktiivin (EU) 2016/680 40 artikla (”Kansainvälinen yhteistyö henkilötietojen suojaamiseksi”) olisi saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, eikä se vastaajan huomautuksen mukaan ole edes liittovaltion hallituksen tarkoitus. Kyseisen säännöksen mukaan kansainvälisen järjestön (kuten Interpol) suhteen olisi toteutettava asianmukaiset toimet, joilla
- a) kehitetään kansainvälisiä yhteistyökeinoja, jotta voidaan edistää henkilötietojen suojaamista koskevan lainsäädännön tosiasiallista täytäntöönpanoa;
 - b) tarjotaan keskinäistä kansainvälistä apua henkilötietojen suojaamista koskevan lainsäädännön täytäntöönpanossa esimerkiksi tiedonannolla, lähettämällä valituksia käsiteltäväksi, antamalla tutkinta-apua ja vaihtamalla tietoja, edellyttäen että on toteutettu asianmukaiset suojatoimet, jotka koskevat henkilötietojen suojaamista ja muita perusoikeuksia ja -vapauksia;
 - c) saadaan keskeiset sidosryhmät mukaan keskusteluun ja toimintaan, joilla edistetään kansainvälistä yhteistyötä henkilötietojen suojaamista koskevan lainsäädännön täytäntöönpanossa;
 - d) edistetään henkilötietojen suojaamista koskevan lainsäädännön ja käytännön vaihtoa sekä dokumentointia muun muassa niiden koskiessa toimivaltaristiriitoja kolmansien maiden kanssa. [alkup. s. 12]
26. Tällaisesta ei ole tietoa.
27. Direktiivin (EU) 2016/680 36 artiklassa samoin kuin 37 artiklassa säädetään ainoastaan tietojen siirtämisestä Interpolille. Direktiivi (EU) 2016/680 ei sisällä sääntöjä *päinvastaisesta tapauksesta eli tietojen siirtämisestä Interpolilta jäsenvaltioille*. Direktiivissä (EU) 2016/680 on näin ollen sääntelyaukko, joka on suljettava. Mikäli Interpol ei silloin, kun ne bis in idem -periaatetta on sovellettava, pidättäydy punaisen ilmoituksen sisältämien tietojen siirtämisestä kaikille jäsenvaltioille eikä poista tietoja viipymättä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epäilee vakavasti Interpolin tietosuojan luotettavuutta. Tästä epäluotettavuudesta seuraa viime kädessä kysymys siitä, pitäisikö jäsenvaltioiden Interpolin puuttuvien suojatoimien vuoksi luopua kokonaan yhteistyöstä Interpolin kanssa, koska se on ainoa tapa taata vapaa liikkuvuus Euroopan unionin alueella. Ilmeisesti vain tällä tavoin unioni voi muodostaa vapauden alueen ja varmistaa yksilön liikkumisvapauden (ks. SEUT 67 artikla). Koska punaisen ilmoituksen koordinointi unionin sisäisesti selvästi puuttuu eikä yhtenäistä

sääntelykehystä ole, jäsenvaltioiden kansalaisten vapaus voidaan taata vain Interpolista eroamalla.

28. Direktiivin (EU) 2016/680 64 perustelukappaleessa olevien päätelmien, joiden mukaan henkilötietojen siirtämisen unionista kolmansissa maissa tai kansainvälisissä järjestöissä oleville rekisterinpitäjille tai muille vastaanottajille ei tulisi vaarantaa luonnollisten henkilöiden henkilötietojen suojan tasoa, joka unionissa perustuu tähän direktiiviin (ks. myös kyseisen direktiivin 35 artiklan 3 kohta), ei myöskään tapauksissa, joissa kolmannesta maasta tai kansainväliseltä järjestöltä vastaanotettuja henkilötietoja siirretään edelleen samassa tai muussa kolmannessa maassa tai muussa kansainvälisessä järjestössä oleville rekisterinpitäjille, pitää koskea myös henkilötietoja, jotka siirretään kolmannesta maasta tai kansainvälisestä järjestöstä (Interpolista) Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Muutoin *direktiivissä (EU) 2016/680 säädettyä suojan tasoa ei voida taata.* [alkup. s. 13]
29. Vastaava koordinointi olisi mahdollista toteuttaa myös siten, että jäsenvaltio sopii punaisen ilmoituksen käsittelystä muiden jäsenvaltioiden kanssa verbaalinootilla, mikä ei tässä tapauksessa kuitenkaan nimenomaisesti ole vastaajan tarkoitus [– –].
30. Muutoin olisi varmistettava se, että jäsenvaltiot saavat jatkaa sellaisten tietojen käsittelyä, jotka muut kuin yleissopimuksen sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) julkaisemaa etsintäkuulutusta (punaista ilmoitusta) varten vain, mikäli muu valtio kuin Euroopan unionin jäsenvaltio pyytää tämän etsintäkuulutuksen välityksellä kiinniottamista ja luovuttamista ja on esittänyt väliaikaista säilöönottamista koskevan pyynnön, joka ei ole ristiriidassa unionin oikeuden kanssa.
31. Asian ratkaisu riippuu ennakkoratkaisukysymyksiin annettavista vastauksista. On nimittäin niin, että kun ne bis in idem -periaate tulee sovellettavaksi ja kolmannen valtion myöhempi ilmoitus kansainvälisen etsintäkuulutuksen (punaisten ilmoituksen) välityksellä olisi jäsenvaltioissa lainvastainen, mikään jäsenvaltio ei saisi käsitellä punaista ilmoitusta ja kantajan liikkumisvapaus Euroopan unionin alueella ja Schengen-alueella voitaisiin taata. Se, toteutetaanko tämä siten, että kaikki jäsenvaltiot eroavat Interpolista, vai siten, että unionin tuomioistuin kehittää direktiiviä (EU) 2016/680 vastaavasti, on ratkaisun määräysosassa tarkasteltava kysymys.

III

32. Asia on kiireellinen (ks. unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan 2 kohta).
33. Kiireellisyys johtuu erityisesti kantajan iästä. Kantaja on syntynyt 17.11.1937 ja hän on jo täyttänyt 80 vuotta. Kantaja ei käytännössä voi poistua Saksan alueelta ennen asian ratkaisua. Kantaja on ollut Saksan ja Yhdysvaltojen lainvalvontaviranomaisten tutkinnan kohteena vuodesta 2008 lähtien. Kuukausia tai vuosia kestävää menettelyä on pidettävä kohtuuttomana kantajan kannalta,

[alkup. s. 14] vaikka ennakkoratkaisupyyntö voitiinkin tuomioistuimen jatkuvan ylikuormituksen vuoksi esittää vasta nyt.

IV

34. [--]

[--]

TYÖASIAKIRJA